

DEN NORSKE KIRKES NORD/SØR-INFORMASJON

KOMMUNIKASJONSSTRATEGI for KUI 2011-2014

Innholdsoversikt

Del 1: Mål og rammer

- 1.1. Visjon
- 1.2. Virksomhetsidé
- 1.3. Identitet
 - 1.3.1. Den norske kirkes tenkning om sin identitet og sitt ansvar i internasjonal perspektiv
 - 1.3.2. KUIs identitet og pedagogiske tenkning
- 1.4. Verdier
- 1.5. Virksomhet
 - 1.5.1. Hovedmål
 - 1.5.2. Delmål
 - 1.5.3. Viktige "Folkeopplysningsoppgaver" i dag
- 1.6. Målgruppe
- 1.7. Arbeidsmetoder
- 1.8. Organisasjon og rammebetingelser
 - 1.8.1. Historie og organisering
 - 1.8.2. Personell -ressurser
 - 1.8.3. Økonomiske ressurser
 - 1.8.4. Nettverksressurser
 - 1.8.5. Viktige rammefaktorer
- 1.9. Evaluering
- 1.10. KUIs målsetting i forhold til Norads informasjonsstøtte
- 1.11. Øvrig organisasjonsutvikling og vekst

Del 2: Tiltak og forventede resultater

MÅL OG RAMMER (DEL 1)

1.1. Visjon

Lokal kirke i globalt fellesskap.

1.2. Virksomhetsidé:

Styrke kirkens folkelige engasjement for fred, global rettferdighet og vern om skaperverket.

KUIs virksomhet er forankret i den kristne kirkes tro på enkeltmenneskets verd og skaperverkets integritet.

KUI vil styrke bevisstheten om å være lokal kirke i et globalt fellesskap, et fellesskap der norske lokalmenigheter i økende grad ser seg som en del av den mangfoldige og verdensvide kirkens liv.

KUI arbeider ut fra et folkeopplysnings- og frigjøringspedagogisk perspektiv ved å vektlegge kunnskap, identifikasjon, holdning og handling. (Se videre 1.5.).

1.3. Identitet

1.3.1. Den norske kirkes tenkning om sin identitet og sitt ansvar i internasjonal perspektiv.

Fra "Den norske kirkes identitet og oppdrag", Kirkemøtet 2004

Den norske kirke er en del av et internasjonalt fellesskap. Kirkens oppdrag og forpliktelser er derfor ikke begrenset til vårt eget land. Gjennom internasjonal misjon, diakoni og arbeid for fred, solidaritet og menneskerettigheter er den i nært samarbeid med partnerkirker og –organisasjoner, med å ivareta det felles kristne oppdrag også utenfor Norges grenser. På tilsvarende vis mottar kirke og samfunnsliv viktige bidrag og perspektiver fra den verdensvide kirke.

I *Visjonsdokument for Den norske kirke 2009-2014*, vedtatt på Kirkemøtet 2008, står det at kirken skal være "I Kristus, nær livet" og framtre som en "bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke". *Tjenende* betyr å "vise omsorg gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket", slik det er uttrykt i definisjonen av diakoni.¹

Det presiseres i visjonsdokumentet at kirken skal legge til rette for fellesskap der alle kan delta på lik linje, og den skal utfordre makthaverne når det gjelder evangeliets budskap om frihet og rettferd for fattige, undertrykte og marginaliserte. Dessuten understrekes

¹ Plan for diakoni i Den norske kirke, 2008

betydningen av å skape tjenlige strukturer og ordninger som gjør kirken i stand til å oppfylle sitt oppdrag og sin tjeneste.

De to Kirkemøte-dokumentene tilkjenner på hver sitt vis kirkens prinsipielle tenkning - også knyttet til internasjonale og økumeniske spørsmål. Denne grunnlagstenkning utfordrer både KUI som kommunikasjonsorgan, og bispedømmer og lokale menigheter til regional og lokal implementering.

1.3.2. KUIs identitet og pedagogiske tenkning

KUI har sin identitet rotfestet i Den norske kirkes prinsipielle tenkning, men er som kommunikasjonsorgan knyttet til *folkeopplysning, frigjøringspedagogikk, transformativ utvikling* (Transformational development) og *internasjonal diakoni*.

Oikos og En kropp

KUIs identitet knytter seg teologisk og sosiologisk til det greske begrepet ”oikos” og det bibelske ”En kropp”. Ordene ”økumenikk”, ”økologi” og ”økonomi” stammer alle fra ”oikos”(= husholdning). Dette peker på en grunnleggende sammenheng: kirkens grunnleggende enhet i Kristus (økumenikk) kan ikke ses isolert fra hvordan ressursutnyttelse og handel påvirker verden. Kirken er kalt til å utfordre ordningene, avtalene og systemene som undertrykker mennesker og ødelegger skaperverket. Og kirken er kalt til å støtte ordninger som bidrar til å løfte mennesker ut av uverdige forhold, og som legger til rette for en forsvarlig utnyttelse av jordens ressurser. Paulus’ord i Første korintherbrev kap 12: ”For om ett lem lider, lider alle andre med” – og ”Om ett lem blir hedret, gleder alle de andre seg”, understreker denne sammenhengen mellom økumenikk, økonomi og økologi. Å engasjere seg i den smerten som kirkene og folkene i sør utsettes for på grunn av økologisk ubalanse og økonomisk urett, er ikke en valgfri øvelse. En sann kirke kjenner smerten på sin egen kropp. Men kirken tar også del i feiringen når strukturene støtter opp om mennesker slik at de greier å løfte seg ut av uverdige forhold og kan delta som likeverdige aktører i fellesskapet.²

Internasjonal/økumenisk diakoni

KUIs identitet knytter seg også til begrepet internasjonal diakoni. Denne karakteriseres slik, iflg. Ofelia Ortega og Chris Ferguson, Kirkenes Verdensråd³:

økumenisk/internasjonal diakoni

- henvender seg til vår kontekst: globalt og lokalt
- er et kall til å delta i Guds sendelse (God’s mission)
- er profetisk diakoni
- er transformativ og søker etter rettferdighet
- kan ikke skilles fra koinonia (fellesskapet)
- er en global diakoni, som handler om å bygge rettferdige relasjoner, om gjensidighet og om å dele

² “Kirken og den økonomiske globaliseringen” (KISP/MKR 2007), p.20-21

³ Chris Ferguson and Ofelia Ortega: Ecumenical Diakonia. Unpublished WCC Document, 2002, p.3

Her understrekes det at internasjonal diakoni er en transformativ diakoni. Barmhjertighet alene (charity) transformerer ikke urettferdige strukturer, men kans tvert imot sementere dem. Diakonien hovedsak er knyttet til frigjøring og myndiggjøring (empowerment) av enkeltmennesker og fellesskaper, som kjemper for rettferd, likeverd og vern om skaperverket. Diakonien skal være med å bygge medborgerskap (global citizenship), det sett av rettigheter som gir en person mulighet til å ta aktivt del i styringen av sitt eget og sitt folks liv - både i kirke og samfunn.

KUIs forståelse av *folkeopplysning* er i tråd med N.F.S. Grundtvigs tenkning og Paulo Freires frigjøringspedagogikk.

Av vesentlig dimensjoner kan nevnes:

- Folkeopplysning som livsopplysning: å opplyse og oppleve (to sider av samme sak). Opplysning om livet og til gagn for livet, der enkeltpersonen blir dratt inn i et forpliktende fellesskap.
- Folkeopplysning basert på tanken om likeverd (mellom sosiale klasser, utdannet og ikke utdannet, menn og kvinner, barn og voksne, ulik seksuell legning), og en bevisstgjøring om eget verd. Et universelt syn, preget av kristen antropologi (jmf. Gal 3,28 "Her er det ikke jøde eller greker, slave eller fri, mann eller kvinne. Dere er alle én, i Kristus Jesus") og av tanken om menneskeverd: at alle mennesker er født frie og like.
- Folkeopplysning som bevisstgjøring for samfunnsendring nedenfra: en prosess der mennesker – som et opplyst folk - tar oppgjør med undertrykkende krefter og deltar i demokratibyggning lokalt, nasjonalt og globalt. (*Empowerment*)
- Folkeopplysning som "levende vekselvirkning": tilegnelse av innsikt skjer i likeverdig samtale, refleksjon og samvær mellom mennesker (av ulik alder, etnisitet, nasjonalitet, religion osv).

Frigjøringsteologien (Gustavo Guitierrez) snakker om tre typer av frigjøring:

- Politisk og sosial frigjøring – å fjerne de umiddelbare årsakene til fattigdom og undertrykkelse i samfunnet
 - Frigjøre de fattige, de marginaliserte, de undertrykte og nedbøyde fra alt det som begrenser deres mulighet til å utvikle seg fritt og med verdighet
 - Frigjøring fra egoisme og synd, reetablere relasjonen til Gud og andre mennesker
- En praksis utledet av denne teologien krever innsats for å endre hverdagens virkelighet med visjonen om en bedre og mer menneskelig tilværelse.

Frigjøringspedagogikken (Paulo Freire) har frihet og verdighet som sentrale begreper. Freires grunnleggende tema er at mennesket må søke sitt menneskeverd. For å oppnå det må de bli bevisstgjorte "subjekter" som handler aktivt, i motsetning til "objekter" som ikke er bevisstgjorte og utsettes for handling. Dialog blir et viktig begrep, for i dialogen skjer det et møte mellom mennesker – et møte for at man skal forandre verden og gjøre den mer menneskelig. Dialogen betraktes som en skapende handling.

Ut ifra frigjøringssteologi og frigjøringspedagogisk tenkning utviklet latinamerikanske teologer en *metode* som er blitt akseptert som et nyttig redskap for å knytte sammen teori og praksis:

se – åpne øynene og se virkeligheten som den er

bedømme – lytte, bedømme og reflektere over det en ser

handle – ta konsekvensen av det en har sett og bedømt, og handler deretter

Det er *håpet* som gjør mennesket i stand til å søke sammen med andre mennesker. Håpet er som en dyp lengsel hos alle mennesker etter at noe bedre skal skje.

Håpet om at endring er mulig, er grunnleggende. Og dette håpet har et ankerfeste som er plassert i troens opphavsmann og fullender, Jesus Kristus, han som setter alt i den rette stand.

Håpet er også knyttet til flere ulike dimensjoner som former det fellesskapet som skal ivareta menneskelig verdighet; det individuelle, politiske, ideologiske og sosiale virker sammen.

Håp er ikke bare en indre dimensjon ved tilværelsen, for konkrete erfaringer om håp som blir virkelighet, styrker oss i våre nye håp.

Transformativ utvikling

Transformational Development er et nyere utviklingsbegrep, lansert i fellesskapet av internasjonale kirker og kirkelige organisasjoner i Sør og Nord. Det bygger på et oppgjør med den tradisjonelle oppfattelsen av utvikling (materiell eller sosial endring i en materialisert verden) som av mange i Sør er oppfattet som en vestlig dominert bistandsfaglig term.

Dokumentet fra Det lutherske Verdensforbund ”Diakonia in Context” (2009) beskriver Transformation som ”en pågående prosess der det skjer en total reorientering av livet med alle dets forhåpninger, ideologier, strukturer og verdier». Forvandling er «en vedvarende prosess der man forkaster det som umenneskeliggjør og vanhelliger livet, og holder fast på det som bekrefter livets hellighet og den enkeltes gaver, og fremmer fred og rettferdighet i samfunnet”.⁴ Den transformativ tenkning kan være med til å overvinne såkalte hjelpersyndromer, praksis og relasjoner som setter skille mellom ”oss” og ”dem”.

Transformation er en stadig pågående prosess med gjentatte utfordringer til brudd og oppbrudd. Men det er samtidig en visjon om å nå visse mål, nå frem til en situasjon hvor menneskeverdet er mer respektert og hvor det hersker fred og rettferdighet for flere mennesker. Slik blir ”transformation” tett forbundet med det som også kan defineres som sosial endring, fremskritt eller utvikling, for både enkeltmennesker og fellesskaper/lokalsamfunn.

Konklusjon

KUI vurderer at ”Folkeopplysning for en ny tid” (jmf. Norads dokument om retningslinjer for opplysningsarbeid) – 2010-tallet – i norsk sammenheng fortsatt skal være preget av

⁴ Diakonia in Context (LWF 2009), p. 43-44

- tilegnelse av kunnskap og innsikt gjennom refleksjon og kritisk debatt
- engasjement
- handlingsrettet og transformativ virksomhet

Dette mener KUI er i godt samsvar med Norads tenkning om folkeopplysning.

KUI vil være en transformativ aktør i arbeidet med nord/sør-informasjon i Norge, basert på innsikt, refleksjon og målrettet engasjement blant enkeltmennesker og fellesskaper, og uttrykt i følgende verdier:

1.4. Verdier

a) Skaperverk og menneskeverd

Skaperverket har egenverdi og skal vernes. Alt det skapte er betrodd menneskene å forvalte og beskytte.

KUI vil engasjere mennesker for en forsvarlig forvaltning av skaperverket, en miljømessig bærekraftig utvikling, og arbeide for at menneskeverd, likeverd og grunnleggende menneskerettigheter blir respektert

b) Global rettferdighet og fred

Alle mennesker har behov for et liv med rettsikkerhet og i økonomisk og sosial trygghet. KUI vil arbeide for å møte de utfordringer som er nedfelt i FNs tusenårsmål, og for et verdensvidt fellesskap som sammen handler og formidler håp for en rettferdig verden.

c) Inkluderende fellesskap

Som mennesker og globale verdensborgere er vi et fellesskap, gjensidig avhengige av hverandre som "én kropp". KUI vil vektlegge gjensidig læring, dialog og tillit mellom mennesker, være en ressurs slik at informasjon, kontakter og engasjement kanaliseres mellom menigheter i den verdensvide kirke og norske lokalmenigheter, øke satsing på samarbeid med migrantmiljøer i Norge, og bidra til samarbeid og dialog med alle gode krefter både i og utenfor Den norske kirke.

1.5. Virksomhet

1.5.1 Hovedmål

KUI skal styrke Den norske kirke i arbeidet for fred, global rettferdighet og vern om skaperverket, lokalt, nasjonalt og globalt, ved å bidra til økt innsikt, bedre identifikasjon, endrede holdninger og konkrete handlinger.

1.5.2 Delmål

- I. *Kunnskaps –identifikasjons – og holdningsmål:* KUI vil inspirere menighetene til å integrere og leve ut Den norske kirkes visjon om å være lokal kirke i et globalt fellesskap, gjennom hele menighetens virksomhet (gudstjenester, undervisning, diakonal virksomhet, vennskaps- og kulturelasjoner, i drift av kirkebygg og kontor mv).

- II. KUI vil legge til rette for at mennesker i møte med Den norske kirke får tilgang på kunnskap om de globale utfordringene knyttet til fred, rettferdighet og vern om skaperverket (bærekraftig utvikling) og til FNs tusenårsmål.
- III. *Handlingsmål:* KUI vil presentere konkrete handlingsalternativer som kan inspirere til å realisere arbeidet både innenfor og utenom menighetenes organiserte aktiviteter. Samarbeid med migrantmenigheter i Norge og menigheter/organisasjoner i Sør er en del av dette handlingsmål.
- IV. *Beslutningspåvirkning (advocacy):* KUI vil være en pådriver i arbeidet for at fred, rettferdighet og vern om skaperverket får tydelig nedslag i strategi- og planarbeid i Den norske kirke både på sentralt hold, på bispedømmenivå og i lokalmenighetene. Dette gjelder prioriterte satsingsfelt som implementering av Plan for diakoni, Plan for trosopplæring og Reform av gudstjenestelivet.
- V. *Målgruppemål:* KUI vil fokusere på strategiske målgrupper som nøkkelpersoner blant kirkelige ansatte, frivillige medarbeidere, unge ledere og kirkelige utdanningsinstitusjoner (se videre 1.6.).
- VI. *Organisasjonsmål (kapasitet, kompetanse, nettverk/samarbeid):* KUI vil legge til rette for økt samarbeid mellom ulike kirkesamfunn, organisasjoner og utdanningsinstitusjoner for å styrke arbeidet for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.

1.5.3. Viktige "Folkeopplysningsoppgaver" i dag (se videre Del 2: Tiltak og forventede resultater)

- **Klima, miljø, forbruk og rettferd** (herunder global medborgerskapstenkning)
- **Kirkelig refleksjon om nord/sør-spørsmål** (herunder hiv&aids, menneskerettigheter, vold & konflikt/fredsarbeid)
- **Globalt gudstjenesteliv** (basert på likeverd og ressursdeling)
- **Vennskapssamarbeid og dialog** (i Norge og i Sør)
- **Nettverk og evaluering**

1.6 Målgruppe (alle tall fra Årbok for Den norske kirke 2010.)

Den norske kirke har 3,874 millioner medlemmer (1.1.2009) som representerer et bredt mangfold. Medlemmene deltar i menighetens virksomheter, blant annet gjennom gudstjenester, barne- og ungdomsarbeid, kateketisk arbeid herunder konfirmasjonsforberedelse og trosopplæring for øvrig, kirkemusikalske aktiviteter, diakonalt arbeid, og som lesere og bidragsytere til menighetsblad. I denne virksomheten ligger det et meget stort potensial for å invitere store grupper til engasjement for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.

Gjennom lokalmenighetene ønsker KUI å nå så mange som mulig med kunnskap, holdnings- og handlingsskapende arbeid (jfr. delmål I, II, III, IV og V).

Strategiske målgrupper i denne planperioden

a) Den store målgruppen av medlemmer kan bare nås dersom nøkkelpersoner i menighetene - *ansatte og frivillige medarbeidere* som fungerer som formidlere, spesielt på trosopplæring og diakoni - deler KUIs visjon og mål. Den norske kirke har ca. 8000 ansatte, rundt 9200 medlemmer av råd og utvalg, og langt flere aktive frivillige (106 000). Disse gruppene utgjør KUIs ”gatekeepers” eller strategiske målgruppe. Mye av KUIs virksomhet retter seg direkte mot disse, blant annet gjennom nettsidene www.kui.no, liturgi- og inspirasjonsmateriell til gudstjenestebruk, annet studie- og informasjonsmateriell, konferanser, kurs og foredrag.

b) Det er også nødvendig å arbeide gjennom de ulike faglige støttefunksjonene for menighetene på *bispedømmekontorene, i de kirkelige organisasjonene og i de sentrale kirkelige strukturene*. Ansatte og frivillige på disse nivåene utgjør derfor også en del av den strategiske målgruppe for KUIs arbeid. En del av KUIs nettverksarbeid har denne målgruppen for øye.

c) En del av dagens ungdom utgjør kommende ledere innen kirken. En strategisk målgruppe for KUI er derfor *unge ledere* i kirkelige råd, utvalg og organisasjoner. (Ungdommens kirkemøte, Ungdomsting i bispedømmene).

d) Videre er de *kirkelige utdanningsinstitusjonene* (som utdanner prester, diakoner, kateketer og kirkemusikere) en strategisk mål gruppe for KUI, også med henblikk på forskningsarbeid om nord/sør-spørsmål.

e) *Mediene* som KUI retter sitt engasjement mot vil i hovedsak være menighetsblader, sentralkirkelige publikasjoner og nettsider. Indirekte vil KUI gi innspill til de uttalelser som fremmes i andre offentlige medier via Mellomkirkelig råd.

f) *Politiske miljøer*. Komité for internasjonale spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig råd og Mellomkirkelig råd ivaretar Den norske kirkes påvirkningsarbeid vedrørende internasjonale spørsmål i forhold til nasjonale politiske miljøer. KUIs rolle vil være å utfordre lokalmenigheter til lokalpolitisk engasjement for nord/sør-spørsmål, og å være en transformativ aktør internt i de sentralkirkelige råd.

1.7. Arbeidsmetoder

I overensstemmelse med det som er sagt om mål og målgruppe, vil KUI vektlegge bruk av varierte arbeidsmetoder i sitt kunnskaps-, holdnings-, og handlingsskapende arbeid. Dette på en slik måte at målgruppene får tilgang på teoretisk kunnskap, prosess-, og erfaringsbasert refleksjonskunnskap, møte mellom mennesker fra ulike kulturer samt konkrete handlingsalternativ, relatert til den verdensvide kirkes arbeide for fred, global rettferdighet og vern om skaperverket.

KUI ser det som viktig å arbeide ut fra en menighetspedagogisk forståelse basert på en helhetstenkning der menighetens virksomheter, både gudstjenesteliv, undervisning, diakoni og administrasjon, er integrert i hverandre. KUI vil være en pådriver for at Den norske kirke sentralt og menighetenes tenkning og praksis i større grad integrerer det globale perspektiv i forkynnelse, teologi, liturgi, undervisning og læring, i diakoni, og i kultur- og musikkformidling.

I KUIs videre arbeid er det forskjellige arbeidsmetoder som vil dominere virksomheten for perioden 2011-2014:

- Utarbeide og formidle informasjons-, idé- og refleksjonsmateriell.
- Bidra i formidlingen av kunnskap og handlingsalternativer til arbeidet med Klima, miljø, forbruk og rettferd (Skaperverk og bærekraft-prosjektet, Grønne menigheter og Miljøfyrtårn).
- Legge til rette for og formidle informasjon om aktuelle foredrag, kurs og konferanser
- Tilrettelegge for økt bruk av nettsiden www.kui.no, dels rettet mot unge ledere spesielt, dels informasjonssider med tilknyttet liturgidatabase der ansatte og frivillige kan hente relevant informasjon, ideer og forslag for bruk i menighetsarbeid og/eller lignende.
- Være pådriver for at menighetene etablerer vennskaps- og dialogkontakter, og arbeide for å få til kulturmøter og kulturformidling, samt motivere menighetene til å vise solidaritet gjennom for eksempel temagudstjenester, spesielle merkedager i kirkeåret eller andre markeringer.
- Være pådriver for nord/sør-spørsmål i Den norske kirkes besluttede organer (Kirkemøte, Ungdommens kirkemøte mv), og utfordre lokalmenighetene til lokalpolitisk engasjement for nord/sør-spørsmål.
- Bidra til å styrke kvaliteten for evaluering og resultatstyring av eget pågående arbeid

De forskjellige arbeidsformer vil i større eller mindre grad være relatert til de pedagogiske prinsippene om motivering, aktivisering, konkretisering, variasjon, individualisering og samarbeid/sosialisering. Disse prinsippene har vist seg avgjørende for en mulig realisering av kunnskaps-, holdnings- og handlingsskapende arbeid relatert til globale og internasjonale problemstillinger.

KUI vil bestrebe seg på å *utvikle materiell* som er lett tilgjengelig og enkelt å ta i bruk. Med økende press på kirkelig ansatte og frivillige medarbeidere viser det seg at større temagudstjenester og temamøter bare får oppslutning i de mest ressurssterke menighetene. Samtidig er det mange som er positivt innstilt til det engasjementet KUI formidler, og som ønsker å bringe det videre. Vi tror at gjentatt formidling i gudstjenester, undervisning, diakoni og andre sammenhenger, er like viktig som de storslåtte arrangementene. Derfor vil KUI legge til rette for materiell som lokalmenigheter kan bruke i sine foreninger/lag og på sine lokale arrangementer. KUI vil gjennom sitt informasjonsmateriell bidra til at målgruppene får tilgang på såvel teoretisk kunnskapsstoff/faktastoff, som holdnings- og handlingsskapende materiell. Spesielt vil vi ha fokus rettet mot ungdom og ledere i ungdomsarbeid (klubb, konfirmant, speider, idrett, folkehøyskole mv).

KUIs satsing på *nettsidene*, *www.kui.no*, er et tiltak for å øke tilgjengeligheten til relevant nord/sør-informasjon og til materiell som produseres. I senere år har produksjonen, særlig av liturgisk materiell av høy kvalitet, vært stor. Nettsidene er en kanal hvor dette kan gjøres enda lettere tilgjengelig.

KUI vil utbygge nettsidene i forhold til sosiale medier og følge utviklingen innen elektroniske medier. KUI ønsker å bedre presentasjonen av sitt arbeid, både når det gjelder kunnskap, holdnings- og handlingsaspektet, og å utbygge nord/sør-kommunikasjonen med våre partnerkirker.

Møter mellom mennesker ansikt til ansikt har stor verdi. KUI vil fortsette å legge til rette for *utvikling av vennskaps- og kulturkontakter* mellom menigheter i Norge (herunder migrantmenigheter) og menigheter i Sør, både ved å tilby råd og veiledning og ved å tilby økonomisk støtte til slikt arbeid. I tillegg vil KUI legge til rette for at representanter fra kirker i Sør blir brukt som innledere og inspiratorer på arrangementer nasjonalt, regionalt og lokalt i Norge.

KUI ser det også som viktig å utfordre og bygge opp under det engasjementet som allerede finnes. *Konferanser og mer krevende studiemateriell* rettet inn mot dem som allerede er engasjert av Nord/Sør-spørsmål, blir derfor et viktig arbeidsredskap.

1.8. Organisasjon og rammebetingelser

1.8.1. Historie og organisering

KUI ble etablert i 1977 som et samarbeid mellom Kirkerådet, Det Norske Misjonsselskap og Kirkens Nødhjelp, og fikk rammeavtale med Norad som en av de første organisasjoner.

Administrativt er KUI underlagt Den norske kirke med Mellomkirkelig råd som det faglig overordnede organet. Fra 2004 er KUI organisert som et prosjekt under Den norske kirke, med formell godkjenning fra Norad.

I det meste av perioden fra 1977 har KUIs sekretariat vært bemannet med én informasjonsleder/daglig leder i full stilling og én sekretær i 50 til 100 prosent stilling. I perioder har det vært sivilarbeider tilknyttet sekretariatet. Fra 2000 har det bare vært ansatt en person, daglig leder. Enkelte kjøpte konsulenttjenester, frivillig innsats i prosjektgrupper og ad hoc-komiteer har alltid vært viktig for virksomheten.

KUIs organisasjonsmodell er funksjonelt basert. I forholdet til Den norske kirke spesielt og andre samarbeidspartnere generelt, har det vært etablert samarbeid der dette gir gode resultater. Samtidig har KUI utøvd en mer selvstendig rolle der tung organisasjonsmessig forankring ikke har virket hensiktsmessig i forhold til resultatoppnåelse. Også i forhold til den interne organisering har resultatoppnåelse og hensiktsmessighet vært styrende.

KUIs arbeid ledes av en prosjektkomiteé (styre) som møtes fire ganger i året.

Mellomkirkelig råd (MKR) oppnevner medlemmer til prosjektkomiteen.

Oppnevningsperioden er fire år. Kirkens Nødhjelp og Norges kristne råd v/Global Info er representert ved observatører. Denne komiteen behandler budsjett, virksomhetsplan, regnskap og årsrapport, som i etterkant godkjennes av Mellomkirkelig råd. Komiteen

behandler også saker knyttet til løpende drift og oppgaver, samt søknader om lokale informasjonsprosjekter. I periodene mellom prosjektkomiteens møter henter daglig leder støtte for sine beslutninger i MKRs sekretariat, samt gjennom kommunikasjon med prosjektkomiteens valgte leder. Den minimale størrelsen på staben gjør at lite arbeidskapasitet går med til ledelse og interne prosesser. En tilpasset avstand til prosjektkomiteen skaper en balanse mellom handlingsrom og frihet på den ene siden, og ansvarlighet og planmessig forankret arbeid på den andre.

1.8.2. Personell-ressurser

Per 31.05.2010 har KUI én ansatt: daglig leder i full stilling, og en nettsidemedarbeider i timebetalt stilling. Daglig leder har ansvar for den løpende virksomheten. En del administrative tjenester som for eksempel regnskapsføring, ivaretas av sekretariatet for de sentralkirkelige rådene. Daglig leder inngår også administrativt i Avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål i de sentralkirkelige råd. KUI nyter dermed godt av den faglige kompetansen på internasjonale spørsmål og menighetspedagogikk som finnes i dette sekretariatet.

Prosjektgruppens medlemmer og andre som deltar i ad hoc-grupper, gjør dette på frivillig basis.

For å nå gjennom med informasjon i det moderne informasjonssamfunnet, blir kravene til spesialkompetanse stadig høyere. KUI må nødvendigvis følge med i denne utviklingen, samtidig som mulighetene til å besitte spesialkompetanse er begrenset. I planperioden vil KUI derfor i økende grad gjøre bruk av betalte prosjektmedarbeidere for tidsbegrensede oppdrag knyttet til konkrete prosjekter, men også øke satsingen på internettbasert kommunikasjon ved tilsetting av nettredaktør i 50 % stilling.

1.8.3. Økonomiske ressurser

KUIs virksomhet er i all hovedsak finansiert av Norad gjennom informasjonsstøtteordningen. Den norske kirke/Mellomkirkelig råd bidrar med infrastruktur og administrative tjenester gjennom KUIs tilknytning til sekretariatet for de sentralkirkelige rådene.

Norad vil fortsatt være KUIs viktigste partner når det gjelder finansiering. Imidlertid vil KUI fortsatt benytte seg av muligheten til å søke støtte til enkeltprosjekter fra andre kirkelige organisasjoner (for eksempel IKO – kirkelig pedagogisk senter - og Kirkens Nødhjelp).

1.8.4. Nettverksressurser

KUI befinner seg i skjæringspunktet mellom fire viktige nettverk:

- Den norske kirke med dens 1300 menigheter og 11 bispedømmer, samt nasjonale organer og tilknyttede organisasjoner.
- Nettverket av andre kirker i Norge og økumeniske organisasjoner.
- Kirker i andre deler av verden, samt de internasjonale økumeniske organisasjonene der Den norske kirke er medlem, primært Kirkenes Verdensråd, Det lutherske verdensforbund, Konferansen av Europeiske Kirker og Ecumenical

Advocacy Alliance. Disse medlemsskapene ivaretas av Mellomkirkelig råd på Den norske kirkes vegne.

- Norske frivillige organisasjoner som arbeider med bistand, solidaritet og miljøspørsmål.

Mye av KUIs virksomhet er rettet mot å skape kunnskap, holdninger og engasjement til handling gjennom å formidle inspirasjon, informasjon og ideer mellom de nevnte nettverkene, primært til førstnevnte fra de tre andre.

Utover det som er nevnt tidligere i denne planen, er de viktigste partnerne i det daglige arbeidet Norges Kristne Råd, Global info, Kirkens Nødhjelp, SMM (Samarbeidsråd for menighet og misjon), Vennekamp Nord-Sør, Nasjonal arbeidsgruppe for Skaperverk og bærekraft, Stiftelsen Karibu, Fairtrade Norge/Max Havelaar, Grønn hverdag og RORG-samarbeidet.

Nord/sør-informasjon overfor kirkene i Norge vil vinne på enda sterkere samarbeid i framtiden, og KUI vil arbeide for å styrke de økumeniske samarbeidsrelasjonene på dette feltet.

Også samarbeid med profesjonelle forlag som Verbum og IKO-Forlaget vil fortsette i forhold til publikasjoner (informasjons- og menighetspedagogisk materiell med nord/sør-perspektiv).

På nordisk plan har KUI i samarbeid med NKR vært med å bygge opp et nettverk omkring kirkelig engasjement på hiv&aids-utfordringene, som kirkene i nord og sør står over for. Dette vil fortsatt bli prioritert.

Hvis flere midler stilles til rådighet til styrking av KUIs personal-ressurser, vil potensialet være stort for å initiere flere tiltak. Her tenkes spesielt på fokuset "Klima, miljø, forbruk og rettferd" og på interaktivitet på nett.

1.8.5. Viktige rammefaktorer

KUIs særlige fortrinn i arbeidet for å nå målene er følgende:

- Etablerte rutiner for direkte henvendelse til menighetene, dels gjennom Kirkerådets og bispedømmekontorenes kanaler. Den norske kirke representerer et stort nettverk, og er til stede i alle lokalsamfunn i landet.
- Tett samarbeid med de sentralkirkelige rådene i Den norske kirke. Dette gir direkte tilgang på informasjonskanaler i Norge, og til de internasjonale kirkenettverkene som Mellomkirkelig råd er en del av. Det gir også nærhet til beslutningsprosesser i Den norske kirke.
- Tilgang til Den norske kirkes regionale nivå, bispedømmekontorene, gjennom de sentralkirkelige rådenes kontaktnett. I tillegg til medarbeidere som dekker viktige felter for KUIs arbeid som ungdom, kirkemusikk, undervisning og diakoni, har de fleste bispedømmekontorer en rådgiver som har internasjonalt arbeid/misjon som sitt hovedfokus, og som delvis er finansiert gjennom Kirkerådet, samt gjennom innsamlede midler og tilskudd fra Norad.
- KUIs prosjektkomité/styre, som både geografisk og faglig dekker Den norske kirkes arbeidsfelt.
- Frihet finansielt og organisatorisk. Dette gir enkle beslutningsprosesser som skaper handlingsdyktighet, fleksibilitet og tilpassningsevne. Den økonomiske friheten gjør at

store organisasjoner som baserer seg på innsamling, kan samarbeide fritt med KUI. KUI er fri til å henvise til disse organisasjonenes arbeid uten hensyn til en eventuell konkurranse dem imellom.

1.9. Evaluering

KUI har de siste årene styrket sitt arbeid med evaluering av egen virksomhet. Evaluering av tiltakene legges inn som en integrert del i planleggingen av hvert enkelt prosjekt. Der det er hensiktsmessig, og minimum i det omfanget Norad krever, benytter KUI de verktøy til egevaluering som er utarbeidet av Norad og RORG-samarbeidet i 2000. I 2009 ble det ved hjelp av ekstra Norad-midler foretatt en evaluering (resultatmålingsrapport) av prosjektet ”Syng håp”. Erfaringene herfra tilsier at det vil være nyttig for KUI å utarbeide en *evalueringsplan* for den kommende rammeavtaleperiode.

For å kunne foreta en kartlegging av impact vil det være behov for en *kvalitativ undersøkelse*. Den tenkes gjennomført 2013 slik at den kan gi bakgrunn for videre arbeid med ny strategi for neste periode (2015-2018).

1.10. KUIs målsetting i forhold til Norads informasjonsstøtte

Som respons på Norads retningslinjer for informasjonsstøtte 2011-2014

”Folkeopplysning for en ny tid” vil KUI anføre følgende:

1.10.1. Samarbeid med Sør

Kirken er til stede på alle kontinenter og i de fleste land. I Sør er kirkene ofte engasjert i ulike former for bistands- og utviklingsarbeid, og mange steder spiller kirker en sentral rolle i arbeidet for fred og forsoning, menneskerettigheter og rettferdighet, fattigdomsbekjempelse, hiv og aids-forebygging og omsorg, klimaspørsmål, vern om skaperverket osv.

Tidligere har mye av bevegelsen i kirkelivet internasjonalt vært fra Nord til Sør, særlig gjennom tradisjonell misjon. I senere tiår har gjensidig utveksling og mer likeverdige relasjoner fått en sentral plass. Det meste av KUIs arbeid tilrettelegger og formidler impulser fra kirker i Sør til den kirkelige opinionen i Norge. Det internasjonale kirkenettverket vil også i framtiden være en viktig kilde til og retningsgivende for KUIs arbeid som ”transformativ aktør” (jmf.1.3.2).

Mye kunnskap og inspirasjon hentes gjennom nettverkene til Kirkenes Verdensråd, Det lutherske Verdensforbund, norske misjonsorganisasjoner og Kirkens Nødhjelp. Samtidig har KUI gjennom Mellomkirkelig råds samarbeidsavtaler også direkte kontakter med kirker i Sør:

- IECLB (Igreja Evangélica de Confissão Luterana no Brasil) – Den lutherske kirke i Brasil
- ELCSA (Evangelical Lutheran Church in South Africa) – Den lutherske kirke i Sør-Afrika
- ELCJHL (Evangelical Lutheran Church of Jordan & the Holy Land) – Den lutherske kirke i Midtøsten.

De fleste bispedømmer har egne samarbeidsavtaler med kirker i Sør, p.t. for eksempel Eritrea (Bjergvin), Midtøsten (Borg), Nicaragua og Thailand (Hamar), Ungarn og England (Møre), Etiopia (Nidaros), Russland (Nord-Hålogaland), Sør-Afrika (Oslo), England og Sør-Afrika (Stavanger), Egypt og Lithauen (Tunsberg). Dette betyr et utstrakt informasjonsfaglig samarbeid, både regionalt og lokalt.

Eksempel på informasjonsmateriell fra forrige rammeavtaleperiode i samarbeide med partner-kirker: ”Solidariske skritt” – pedagogiske byggeklosser med inspirasjon fra Brasil (2006); ”Positiv” (20005) (hiv og aids, stigmatisering, global rettferdighet); ”Syng håp” (2005); ”Du verden!” – veiledningshefte for vennskapsrelasjoner (2008-2009); ”Kairos Palestina – Et sannhetens øyeblikk” (2010).

Det økumeniske samarbeidet mellom kirker i Norden og Det sørlige Afrika (Norden-FOCCISA) retter seg i hovedsak mot hiv og aids-tematikken (”One Body”). KUI er på vegne av Den norske kirke med i dette samarbeid og tydeliggjør sine sør-baserte partnere i folkeopplysningsarbeidet i Norge.

1.10.2. Diaspora/ migrantmenigheter

Mange innvandrere er kristne og Kirkemøtet 2009 understreket betydningen av å åpne for flerkulturelle felleskap i lokalmenighetene. KUI vil i samarbeid med menigheter og bispedømmer legge til rette for at migrantmiljøene i økende grad engasjeres i folkeopplysningsarbeidet, ikke som et integreringsopplegg, men som et myndiggjørings- og refleksjonstiltak.

1.10.3. Sentrale og aktuelle nord-sør og utviklings spørsmål

Som nevnt under 1.5.3. mener KUI at følgende spørsmål er både sentrale og aktuelle:

- **Klima, miljø, forbruk og rettferd (herunder global medborgerskapstenkning)**
- **Kirkelig refleksjon om nord/sør-spørsmål (herunder hiv&aids, menneskerettigheter, vold&konflikt/fredsarbeid)**
- **Globalt gudstjenesteliv (basert på likeverd og ressursdeling)**
- **Vennskapssamarbeid og dialog (i Norge og i Sør)**
- **Nettverk og evaluering**

Disse temaer vil bli behandlet både med henblikk på økt kunnskap og kritisk refleksjon (jmf. KUIs verdiprofil og pedagogiske tenkning 1.3. og 1.4.).

1.10.4. Hele Norges land

Ved å operere på den store arenaen, representert ved Den norske kirkes 1300 lokalmenigheter, blir KUI et viktig bidrag til å nå Norads mål om bredde i informasjonsarbeidet.

1.10.5. Påvirkningsarbeid (advocacy)

Det politiske påvirkningsarbeid i forhold til globale spørsmål skjer i Den norske kirke i hovedsak gjennom Mellomkirkelig råd og KISP (Komité for internasjonale spørsmål). KUI er tilknyttet begge organer og vil fortsatt bruke sitt mandat.

Videre vil KUI være en pådriver for at sentrale nord/sør-spørsmål får tydelig nedslag i strategi- og planarbeid i Den norske kirke både på sentralt hold, på bispedømmenivå og i lokalmenighetene. Dette gjelder prioriterte satsingsfelt som implementering av Plan for diakoni, Plan for trosopplæring, Reform av gudstjenesteliv og ”Skaperverk og bærekraft”- prosjektet (klima/miljø).

KUI vil også utfordre lokalmenighetene til lokalpolitisk engasjement for nord/sør-spørsmål.

1.10.6. Forskning

KUI vil utvikle sine relasjoner og sitt samarbeid med de kirkelige utdanningsinstitusjoner vedr. fagutvikling og forskning innen nord/sør-spørsmål.

1.11. Øvrig organisasjonsutvikling og vekst

KUI ønsker i den kommende 4-årsperioden i all hovedsak å videreføre eksisterende organisasjonsmodell (jfr. punkt 1.8.1). En ser for seg noe økning i *kvantiteten* på det kunnskaps-, holdnings- og handlingsskapende arbeidet, spesielt på internettsatsing for ungdom/unge ledere – forutsatt en økning i personal ressursene.

De særlige utfordringer relatert til rammefaktorer som nevnes under punkt 1.8.5, gir også behov for ytterligere utvikling av *kvaliteten* på KUIs virksomhet. Målgruppens mangfold, den stadig økende informasjonsflommen, presset på frivillighet og kompleksiteten i forhold til evaluering av arbeidet, krever et bevisst og målrettet arbeid. De mål og rammer (del 1) og de tiltak og forventede resultater (del 2) som dette dokumentet beskriver, skal bidra til at en slik kvalitetsstyrking skjer også uten en markert vekst i organisasjonen.

Innenfor KUIs virksomhet stilles det, slik vi ser det, økende krav til kompetanse i informasjons- og kunnskapsformidling. Særlig gjelder det i forhold til utforming og formidling av budskap og hvilke virkemidler som tas i bruk i formidlingen. KUI ser det som nødvendig å videreutvikle sin kompetanse i å analysere virksomhetens situasjon og rolle, i å utforme sitt budskap og i å kommunisere med sine målgrupper.

Det er på denne bakgrunn et fortsatt behov for at KUI, i tillegg til de løpende tiltak presentert i del 2, videreutvikler kompetansen i informasjons- og kunnskapsformidling.